

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ХАРКІВСЬКА
ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА «ДИЗАЙНУ ТКАНИН ТА ОДЯГУ»

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»
на тему: «Дизайн інклюзивного одягу для людей з протезами кінцівок»

ХАРКІВ 2026

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ТА ГОЛОВНА МЕТА

В умовах повномасштабної війни в Україні, що спричиняє зростання кількості людей з ампутаціями та потребою в протезуванні, питання створення одягу для людей з інвалідністю, зокрема для осіб із протезами кінцівок, набуває особливої уваги.

Метою роботи є розробка дизайнерської колекції та створення інклюзивного одягу, що поєднує функціональність, естетику та зручність користування та психологічну впевненість людини

ЗАДАЧІ ПРОЄКТУ:

- аналіз поняття інклюзивного одягу в сучасному дизайні;
- аналіз особливостей одягу для людей з протезами кінцівок;
- аналіз інклюзивної моди;
- пошук джерела натхнення;
- розробка концепції та ескізів колекції;
- пошук оптимальних конструктивних рішень для адаптивного одягу;
- виготовити 1 моделі колекції в матеріалі;
- представити готовий виріб.

ДОПРОЄКТНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Поняття інклюзивності у сучасному дизайні одягу

Інклюзивний одяг

Напрямок сучасного дизайну, спрямований на створення виробів, доступних і зручних для людей з різними фізичними особливостями та потребами. Його метою є забезпечення комфорту, функціональності і рівних можливостей без відокремлення користувачів від суспільства. Інклюзивний дизайн сприяє соціальній адаптації, самовираженню, підвищенню якості життя, поєднуючи практичність, естетику та універсальність.

Особливості проектування одягу для людей з протезами кінцівок

Одяг для людей з протезами кінцівок повинен поєднувати функціональність, комфорт та естетичність. Основними особливостями є ергономічний крій, модульність конструкції, використання магнітних або спрощених застібок, а також можливість швидкого доступу до протеза без повного знімання виробу. Такі рішення сприяють свободі рухів, самостійності користувачів і покращують якість повсякденного життя, забезпечуючи комфорт та збереження індивідуального стилю.

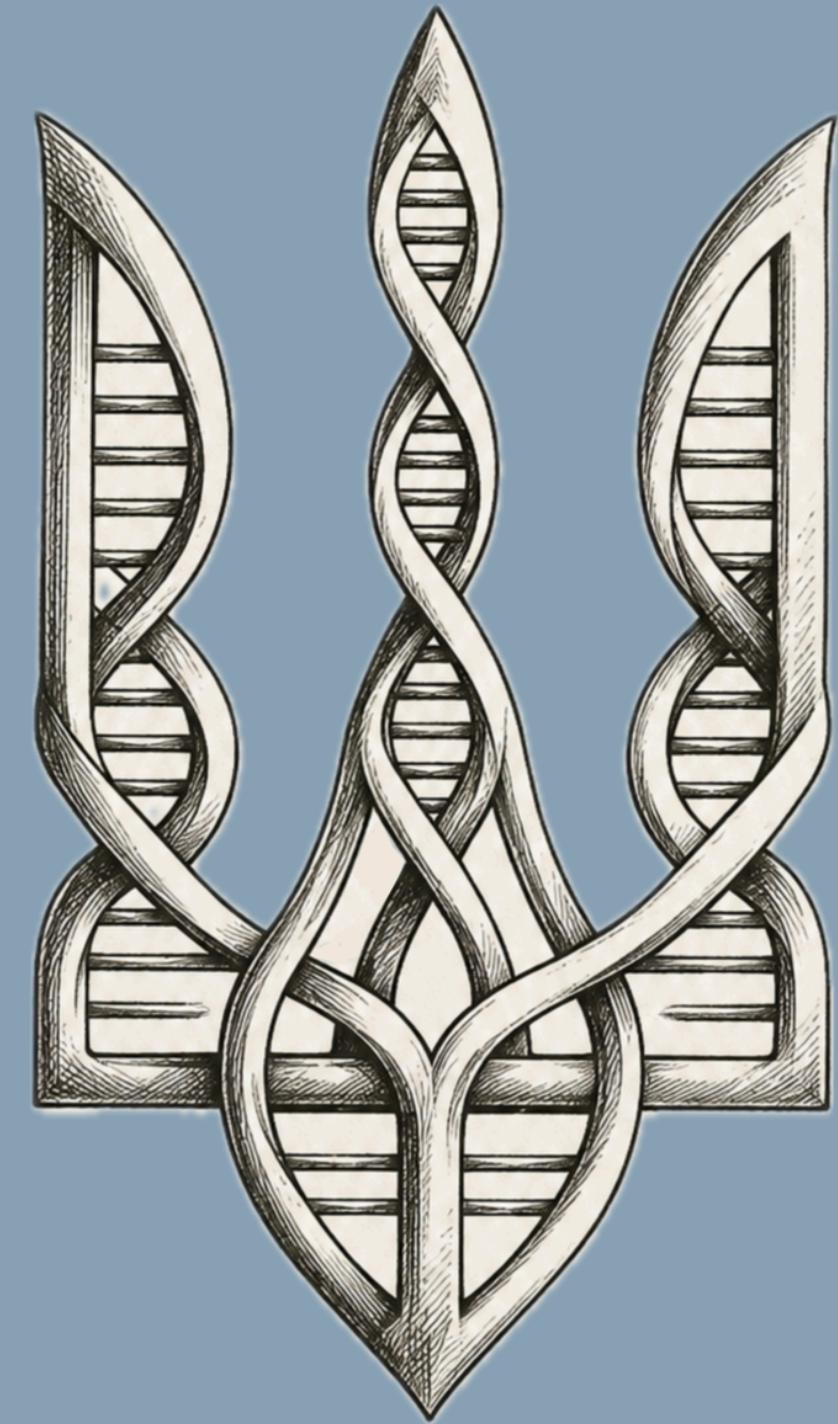
Аналіз інклюзивної моди

№	Дизайнер / Бренд	Фото	Особливості
1	Анна Павлусь (Wheelny)		Створює адаптивний одяг для людей, які користуються кріслом колісним. Конструкції враховують особливості сидячого положення та комфорт у повсякденному житті.
2	Федір Возіанов		Розробляє інклюзивний одяг універсального дизайну, який підходить людям незалежно від фізичних особливостей.

3	Макар Ципан		Учасник проєкту адаптивного одягу в межах Ukrainian Fashion Week для ветеранів з ампутаціями.
4	Світлана Волкова		Працює над функціональними рішеннями для людей з інвалідністю та ветеранів.
5	Проект Ukrainian Fashion Week «Одяг з функцією»		Спільна ініціатива українських дизайнерів зі створення адаптивного одягу для військових та цивільних з інвалідністю.

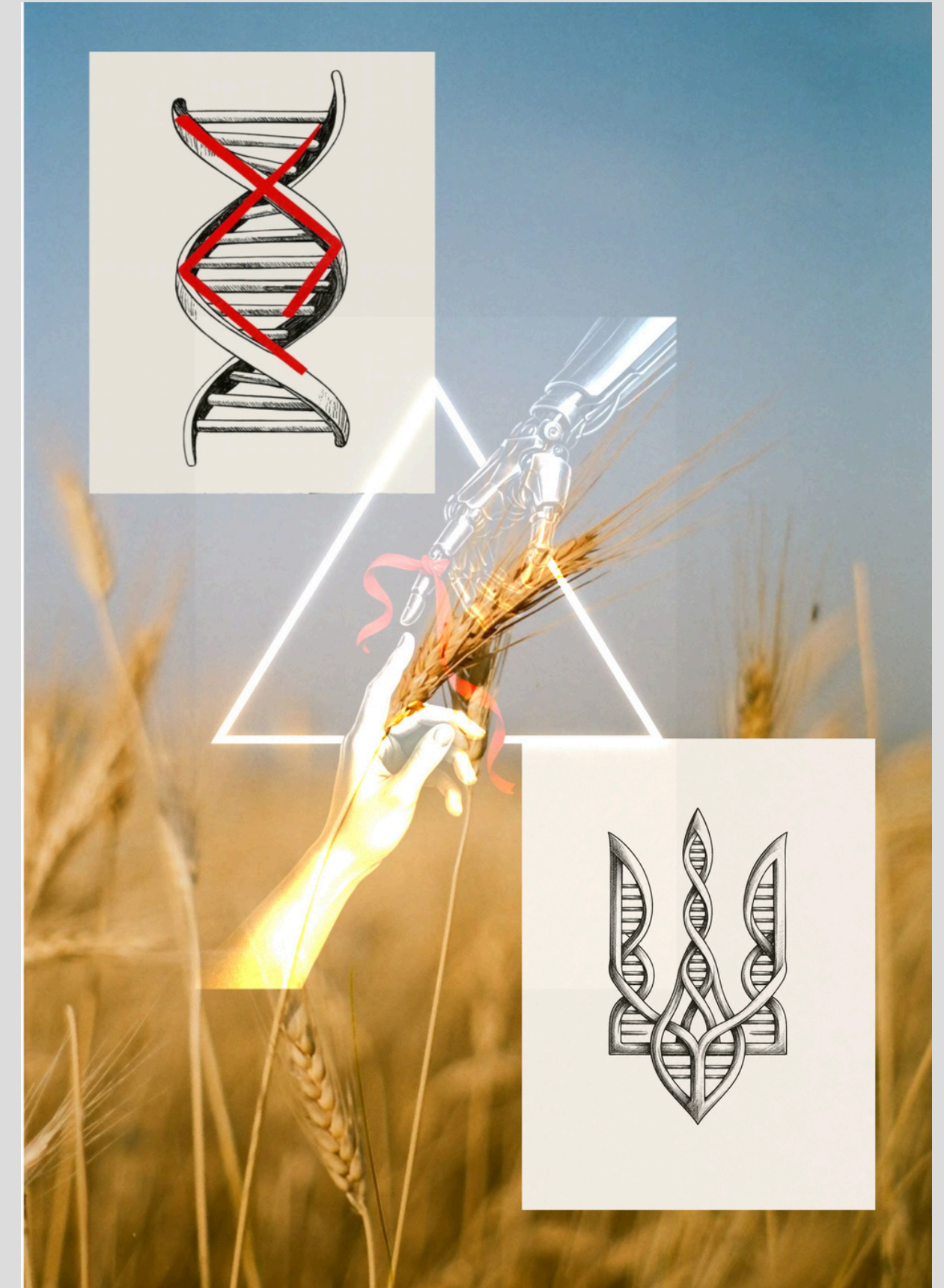
ДЖЕРЕЛО НАТХНЕННЯ

Джерелом натхнення для створення колекції є український національний символ - тризуб. Він має глибоке історичне коріння та походить з часів Київської Русі, де використовувався як знак князівської влади. Згодом тризуб став одним із головних символів української державності, уособлюючи силу, єдність, свободу та спадковість поколінь. У культурному контексті він сприймається як знак незламності народу та його прагнення до незалежності. Завдяки своїй виразній графіці, чіткій симетрії та ритмічній побудові тризуб залишається актуальним і в сучасному середовищі. Його форма легко трансформується у декоративні та конструктивні елементи, що дозволяє використовувати символ у дизайні одягу, зберігаючи його змістовність і впізнаваність. У сучасній моді тризуб виступає не лише як національний знак, а як образ сили, ідентичності та внутрішньої стійкості людини.

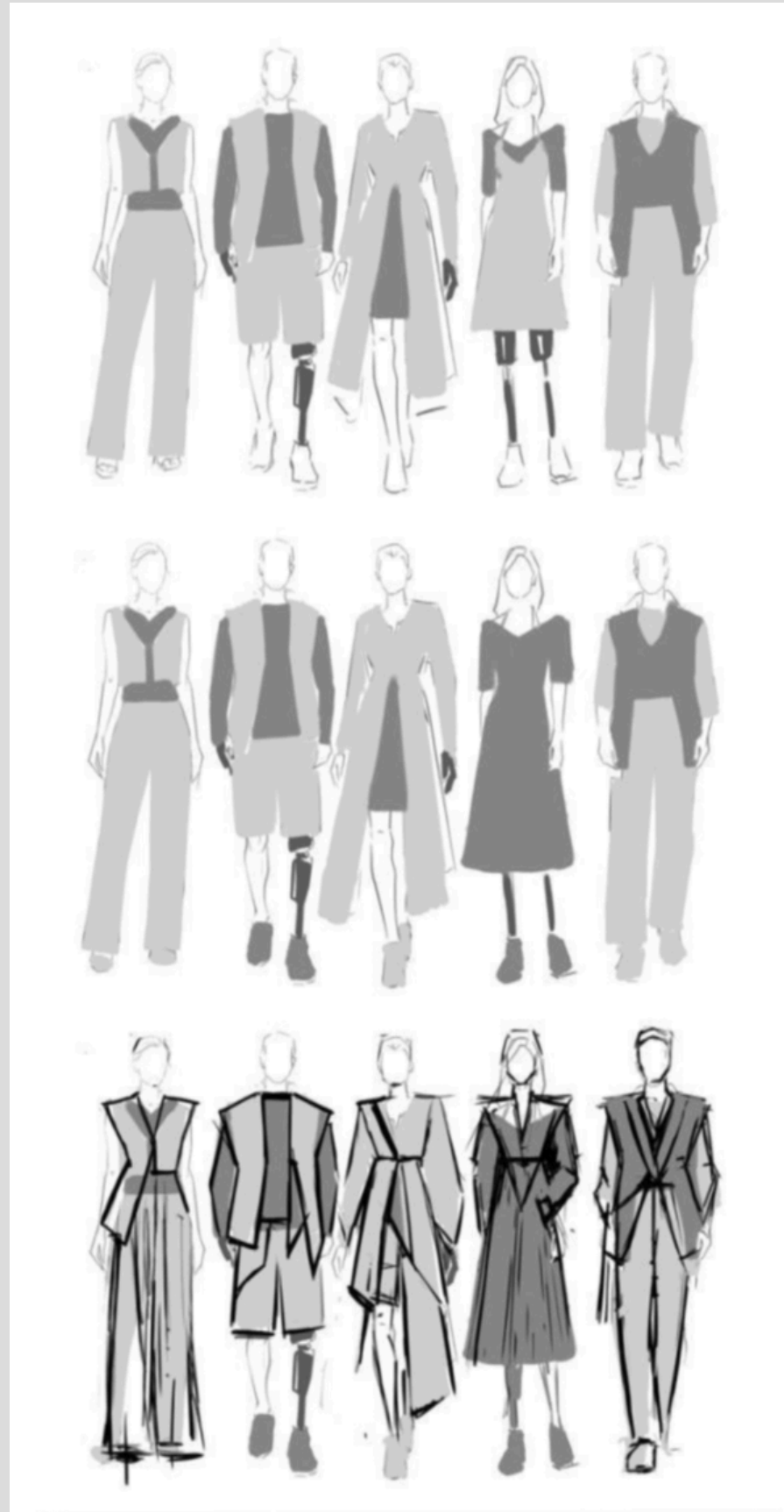

Формування концепції проєкту

Колекція орієнтована на чоловіків та жінок молодого віку, які потребують зручного, функціонального та естетично виразного одягу. Вироби передбачають адаптивні конструктивні рішення, що полегшують процес одягання та носіння, зокрема використання розкривних деталей, регульованих об'ємів, додаткових застібок, трансформованих елементів та можливості доступу до ділянок протезування. Форма тризуба використовується як основа композиції та конструкції одягу. Такий підхід дозволяє поєднати символічний зміст з функціональністю виробів і створити впізнаваний стиль. Колекція включає вироби повсякденного урочистого призначення: жилети, футболки, штани, спідниці, сукні та аксесуарів. Концепція колекції ґрунтується на поєднанні інклюзивності, екологічності та культурного змісту. Використання символу тризуба, адаптивних конструктивних рішень дозволяє створити сучасний одяг, орієнтований на потреби людини та актуальні тенденції дизайну.

Пошуки та формоутворення стилізації ескізів

Художній ескіз колекції

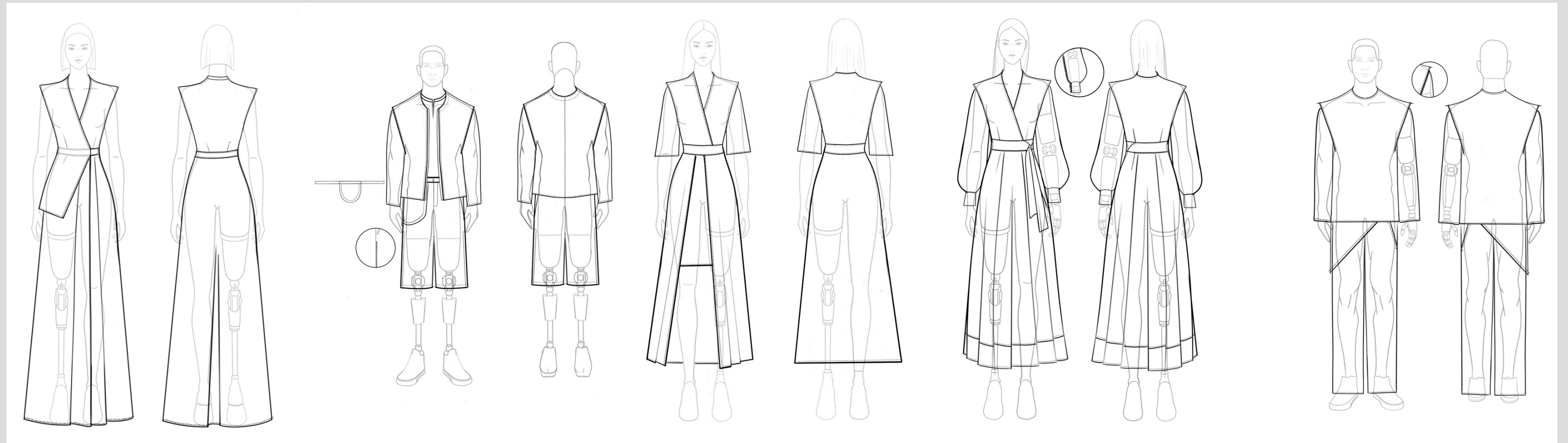
Рекомендовані матеріали

Для виготовлення адаптивного чоловічого комплексу, що складається з жилета, шортів та сорочки, було обрано текстильні матеріали і фурнітуру, які забезпечують зручність користування, практичність та привабливий зовнішній вигляд. Для пошиття жилета і шортів використано трикотажне полотно тринитка, яке відзначається міцністю, м'якістю та стійкістю до деформацій. Завдяки своїм властивостям воно забезпечує свободу рухів і комфорт під час експлуатації. Чоловічу сорочку виготовлено з льняної тканини, що характеризується високою повітропроникністю, гігроскопічністю та приємними тактильними властивостями. Застібання шортів здійснюється за допомогою блискавки та ґудзика, які гарантують надійну фіксацію. Конструктивною особливістю виробу є дві потайні блискавки сірого кольору.

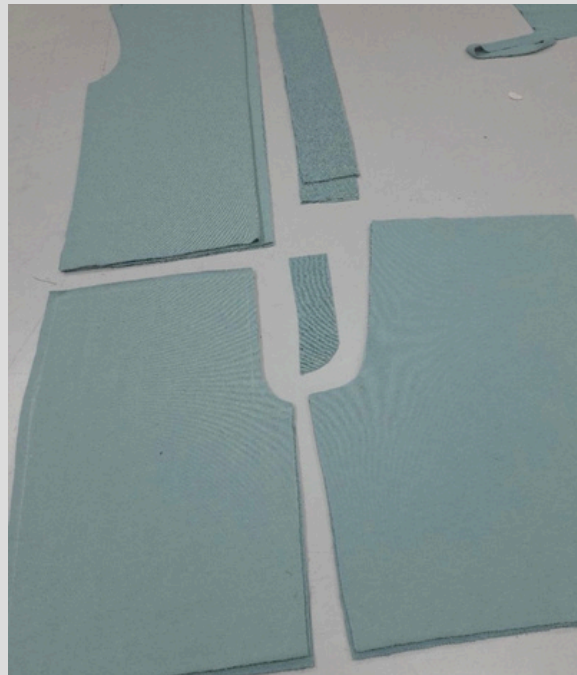

ТЕХНІЧНА ЧАСТИНА ПРОЄКТУ

Технічні рисунки

Процес роботи

Процес виконання авторського розпису жилета

Оздоблення жилета виконано в авторській техніці з використанням методу відбілювання тканини та подальшого графічного опрацювання зображення. На першому етапі було розроблено ескіз композиції, основу якої становлять стилізовані елементи, натхненні структурою молекули ДНК.

Поєднання техніки відбілювання з графічними елементами дозволило створити унікальний художній ефект і підкреслити авторський характер виробу, водночас підтримуючи загальну концепцію колекції, присвяченої інклюзивному дизайну та сучасному переосмисленню українських мотивів.

Визначення композиційного рішення графічної частини проекту

Готовий виріб

Модель 2

Готовий виріб

Модель 2

Готовий виріб

Модель 2

